

TUNNUS	KUNTA	NIMI	SELITE	VANHA MERK.	VANHA SKNO	SUOJELU-ASTE	XKOORD	YKOORD
SR 202001	KAARINA	Ravattulan kyläkokonaisuus	Suutelan (1850), Särvän (1850/1900) ja Mattilan (1926) talot. Vanha Ravattulantie.				3244335	6715984
SR 202002	KAARINA	Kotimäki	Littoisten verkatehtaan työväen asuntoja. Talojen kaavallinen sijoittuminen merkittävä. Asemakaava (B. Jung 1922) käsittää 24 asuinrakennusta.	SU-kohde	670		3247501	6712864
SR 202003	KAARINA	Uudenmaan rantatie, kivisilta ja tie	Sijainti Uudenmaantien pohjoispuolella. Ylikosken kivihoivisilta nurmeltuneella tieosuudella, silta osittain sortunut, aukko eheä. Valtakunnan tärkeimpiä teitä jo keskiajalla.	SU-kohde	675		3245816	6708873
SR 202004	KAARINA	Vaarniemi	Kapteeniluutnantin virkatalo ympäristöineen 1850-luvun puolivälistä.				3240431	6708332
SR 202005	KAARINA	Kuusiston piispanlinnan raunio ja kartano ympäristöineen	Linnan rakentaminen lienee aloitettu piispa Ragvald II:n aikana 1317 ja se hävitettiin v. 1528. Maisemallisesti hieno sijainti. Piispanlinnaan liittyy Kuusiston kartano, joka lienee linnaa vanhempi. Päärakennus vuodelta 1738 rakennettu everstin virkataloksi, korjattu 1756, 1911. Rakennushistoriallisena muistomerkkinä rauhoitettu. Kartanon pohjoispuolella on linnan hautausmaa ja Kappelimäki.	SU-kohde SU:2	660, 443	Valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt 1993	3250904	6708188
SR 202006	KAARINA	Rauhanlinna	Empiretyylinen päärakennus 1840-luvulta. Kartanoon liittyy arvokas, vanha puusto komeine tammineen.	MY	441	VMKY -93	3246784	6708035
SR 202007	KAARINA	Koriston aitat	Kolme vilja-aittaa, joista kaksi vuodelta 1782. Uusittu klassistinen ulkoasu vuodelta 1837. Tiilinen klassistinen aitta vuodelta 1851.	SU-kohde	670		3244414	6707856
SR 202008	KAARINA	Mattelmäen sotilasvirkatalo	Kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten ryhmä ympäristöineen. Pääosa tilan nykyisistä rakennuksista on rakennettu 1800-luvun alkupuolella. Mattelmäellä on 1500-luvulle ulottuva asutushistoria.	S-kohde	676	VMKY -93	3244702	6707703
SR 202009	KAARINA	Auvaisbergin kartano	Puinen kaksikerroksinen päärakennus 1800-luvun alkupuolelta.	SU-kohde	671		3243661	6707183
SR 202010	KAARINA	Yli-Lemun kartano	Alueella on historiallinen taistelupaikka ja sotilas-kalmisto vuodelta 1809, tähän liittyvä pronssilaatta ja kalliokirjoitus. Päärakennus 1800-l. alusta, nyk. asu 1900-luvulta, tal.rakennuksia 17000-1900-luvuilta.	SU-kohde	673		3242172	6707167
SR 202011	KAARINA	Ala-Lemu	Mansardikattoinen päärakennus 1700-luvulta. Täysin uusittu 1980-luvulla. Puutarhan lounaisosassa oleva valli, ns. tykkikumpu liittyy Lemun taisteluun.	SU-kohde	674		3241475	6706678
SR 202012	KAARINA	Kuusiston kirkko	Puinen hallikirkko vuodelta 1792. Korjattu nykyiseen asuunsa vuosina 1899-1900. Tapuli vuodelta 1763, restauroitu alkuperäiseen asuunsa.	SU:2	441	VMKY -93	3247236	6705551
SR 202013	KAARINA	Räväsän kartano	Empire-tyyliset päärakennukset, vanhempi vuodelta 1776, nuorempi 1820-luvulta ja tiilinen viljamakasiini vuodelta 1867. Kartanon puistomainen alue rajoittuu mereen.	SU	442		3246599	6705070
SR 202014	KAARINA	Villa Nuuttila	Huvilan, piharakennusten ja maiseman muodostama kokonaisuus (Erik Bryggman 1947-49, sauna 1951, laiturit 1953).				3241778	6704810
SR 202015	KAARINA	Jullaksen kartano	Herraskartanomiljö, päärakennus 1800-luvun alusta, nyt 1870-luvun asussa. Rakennukset 1800-luvun alkupuolelta. Puistomainen pihapiiri.	SU-kohde	662		3243699	6704206
SR 423001	LIETO	Kukkarkoski ja Nautelan mylly	Aurajoen kulttuurimaisemaan liittyvä koski siltoineen, patoineen ja kivisine myllyrakenteineen. Mylly rakennettu 1806. Alueelle on siirretty 1992 museorakennukseksi vanha Jonkarin asuin- ja luhtirakennus 1780-luvulta. Nyk. silta v:ltä 1907.	SU-kohde	675		3251042	6725187
SR 423002	LIETO	Nautelan kartano	Päärakennus alkujaan 1700-luvulta, muutettu perusteellisesti (Nyström 1921). Maaherra von Willebrantintalon rakennuttama tiilinen tallirakennus noin vuodelta 1800 ja vanha puinen museona oleva väentupa 1800-luvulta (ent. Marttilan päärakennus) sekä puisto.	SU-kohde	672		3250578	6724378
SR 423003	LIETO	Mäkkyän ryhmäkylä	Alinikula, kolmelta taholta suljettu kansatieteellisesti arvokas entinen kestiekivaritalo, rakennukset 1700-luvulta ja 1800-luvun alusta. Tuomola, kaksi asuinrakennusta 1800-luvulta.	SU-kohde	673		3250193	6723847
SR 423004	LIETO	Rähälän Liukas	Rakennuskannaltaan edustava luhtirivin, pikkutuvan ja päärakennuksen käsittävä talonpoikaistalo. Siirretty nykyiselle paikalleen 1862.	SU-kohde	674		3250710	6722707
SR 423005	LIETO	Kaskalan ryhmäkylä	Ali-Poro, Yli-Poro ja Peura, talonpoikaistalot piharakennuksineen, pääosin 1800-luvulta.				3250711	6721462
SR 423006	LIETO	Ankan ryhmäkylä	Jaakola (päärakennus 1912, navetta 1910-l.), Kreula (asuinrakennus 1800-l:n alkup., aitta ja talli 1800-l.), Kylärynkö (asuinrakennus 1862, karjarakennus 1900-l:n alku), Mikola (asuinrakennus 1910-l., talousrakennuksia 1900-l:n alkup.), Penttilä (asuinrakennus-luhtirakennus 1700-l., navetta ja paja 1900-l:n alku, uusi as.rak n. 1980), Rynkö (asuinrakennus 1800-l., navetta 1922, kellari/aitta 1936, sauna 1924 jne.), Uotila (asuinrakennus 1910-l., navetta, aitta ja lato 1910-l.). Erittäin hienosti rakenteensa säilyttänyt, vanhan Härkätien linjauksen varteen väljästi sijoittuva ryhmäkylä. Vain Penttilä jäänyt erilleen uuden Turku-Hämeenlinna -tien leikkautua hieman kyläaluetta. Härkätien vanha linja tekee mutkan kylän kohdalla.				3253455	6720734
SR 423007	LIETO	Liedon pappila	Rakennettu 1859-62 (P. J. Gyllich), laajennettu 1800-luvun lopulla.			VMKY -93	3250625	6719658
SR 423008	LIETO	Liedon kirkko	Harmaakivinen, 1500-luvun alun pitkäkirkko ja tapuli vuodelta 1766, rakentaja Mikael Blomgren.	SU-kohde	670	VMKY -93	3250320	6719481
SR 423009	LIETO	Moision kylän Ylitalo	Vauras talonpoikaistalo 1800-luvun alusta, nykyinen asu saman vuosisadan lopulta. Alitalo 1900-luvun alusta.	SU-kohde	671		3249744	6719469
SR 423010	LIETO	Vääntelän kylä	Joki- ja viljelysmaisema. Uotila, asuin- ja talousrakennuksia 1820-luvulta. Uusi-Jaakola asuinrakennukset 1800-luvulta ja v:ltä 1918. Vanha-Jaakola, päärakennus v:ltä 1910, riihi 1700-luvulta.				3247181	6718295
SR 423011	LIETO	Viikka	Vanha rälssi- ja ratsutila. Päärakennus v:ltä 1799, nyk. asu 1910. Työväen asuinrakennus 1800-luvun lopulta (siirretty Aurasta).				3251567	6718190
SR 423012	LIETO	Loukainisten kivisilta	Yksiaukkoinen, hakatusta harmaakivestä tehty holvisilta, jossa alunperin on ollut putkikaiteet kivitoppien varassa. Sillan pituus noin 50 m, leveys n. 6,5 m, aukon leveys n. 12,5 m. Rak. 1900-luvun alussa. Osa vanhaa Härkätietä.	SU-kohde	678		3248364	6717849
SR 423013	LIETO	Loukainisten ryhmäkylä	Matintalo, historiallisessa kylämiljöössä sijaitseva mies- ja karjapihan käsittävä talonpoikaistalo kallion kupeessa, päärakennus osittain 1700-luvulta, vieressä kaksi vilja-aittaa. Iso-Heikkilän asuinrakennus 1880-luvulta. Taka-Heikkilä, asuinrakennus vuosisadan vaihteesta. Mikolan talo 1900-luvun alusta. Setälä, asuinrakennus 1860-luvulta (nykyasu v:ltä 1912). Valkoinen päärakennus vuosisadan vaihteesta.	SU-kohde	676	VMKY -93	3247937	6716973
SR 423014	LIETO	Vanhalinna	Nykyinen päärakennus 1927-30 (O. Tournu), Alitupa 1800-luvun alusta. Merkittävä suurtila esihistorialliselta ajalta. Nyk. museo ja kokous /juhlatila.			VMKY -93	3246258	6717391

TUNNUS	KUNTA	NIMI	SELITE	VANHA MERK.	VANHA SKNO	SUOJELU-ASTE	XKOORD	YKOORD
SR 423015	LIETO	Littoisten verkatehtaan alue	Teollisuushistoriallisesti mielenkiintoinen tehdasalue, jossa tehdas- ja asuinrakennuksia alkaen 1820-luvulta. Suomen ensimmäinen höyrykone 1844. Laaja työväen ja virkailijoiden asuinalue pääosin 1800-luvulta. Eri aikakausien ihanteita edustava teollisuusyhdyskunta kouluineen, kirkkoineen, lukutupineen, kansankeittiöineen. Walter Jungin suunnittelemat uudet tehdasrakennukset 1920-luvulta. Schnitin linna (J. Schwartz 1890, Fr. Strandell 1901, valm. 1910), konttori ja isännöitsijän asuinrakennus (1880). Maisemallisesti kaunis ranta-alue.	SU	442	VMKY -93	3247243	6713272
SR 423016	LIETO	Pulkion torppa	Torppa ja umpipiha, rakennukset 1800-luvulta.	uusi			3246786	6717533
SR 529001	NAANTALI	Soininen	Historiallisen kartanon pihapiiri. Pihapiirissä on erittäin vanha tuparakennus, kärjätalo, jossa tarinan mukaan olisi istunut Turun hovioikeus vuosina 1643-47. Vanha päärakennus 1800-luvun alusta, uusi v:lta 1865.	SU-kohde	681		3227074	6719798
SR 529002	NAANTALI	Lydenin huvila	Kansallisromanttinen Edvin Lydénin taiteilijakoti vuodelta 1914. (Luikkio)				3226913	6718667
SR 529003	NAANTALI	Ali- ja Yli-Taimon talot	Teino, keskiaikainen kirkontila, joka jaettiin 1788 Ylitaimon, Alitaimon ja Isontalon tiloiksi, Isotalo ja Yltaimo yhdistetty 1890. Ali-Taimo: päärakennus n. v:lta 1800. Yli-Taimo: päärak. 1700-luvun lopulta, luhti 1600-luvulta, kaksi väentupaa 1700-luvulta, vilja-aitta 1826.	uusi			3227315	6718303
SR 529004	NAANTALI	Keitilän Ylistalo ja Alistalo	Miljöökokonaisuus. Alistalo: kaksi asuinrakennusta 1800-luvulta, navetta 1900-luvulta. Ylistalo (Kesälä): päärakennus 1840, toinen asuinrak. ja aitta 1850-luvulta.	SU-kohde (SU:4)	686, 687 (442)		3222896	6717894
SR 529005	NAANTALI	Luolalan kartano	Entinen klassistinen päärakennus on nyt emäntäkoulun opettaja-asuntolana. Hyvin hoidettu rakennus ja ympäristö.	SU-kohde	682		3228268	6716950
SR 529006	NAANTALI	Kultaranta, puutarha ja puisto	Historiallinen tila, nykyisin tasavallan presidentin kesäasunto (Lars Sonck 1916).	SU-kohde	684	VMKY -93	3225241	6716775
SR 529007	NAANTALI	Vanha kaupunki kokonaisuutena	Erillisluettelo			VMKY -93	3226232	6716711
SR 529008	NAANTALI	Saksilan talo	Miljöökokonaisuus, päärakennus 1800-luvulta, nyk. asu vuosisadan vaihteesta. Väentupa ja navetta 1870-luvulta.	SU-kohde (MM:2 K)	685 (207)		3224181	6716357
SR 529009	NAANTALI	Ukko-Pekan silta	Vuonna 1934 valmistunut Raumankarin päälle rakennettu kaksiosainen ja -aukkoinen teräsbetonisilta, pituus yhteensä 200 m.	SU-kohde	693		3226306	6715997
SR 529010	NAANTALI	Isokylän talo	Pohjamuodoltaan suorakulmainen päärakennus, pysty-vuorattu, perinteellistä tyyppiä. Luhtirakennus, kauempana pihapiiristä harmaakivinen, satulakattoinen viljamakasiini vuodelta 1818.	SU-kohde	688		3222654	6715548
SR 529011	NAANTALI	Haijaisten Yli- ja Alitalot	Perinteistä talonpoikaista rakennuskultuuria edustava kokonaisuus. Pääosa rakennuskannasta 1800-luvulta. Läheisellä mäellä tuulimylly vuodelta 1741.	SU-kohde	689		3224957	6713758
SR 529012	NAANTALI	Kirstilän talo	Kulttuurihistoriallinen suojelualue	S	405		3225033	6712503
SR 529013	NAANTALI	Yli-Käkölän talo	Talo on säilyttänyt erittäin hyvin 1800-luvun yleisilmeensä ja vanhempi päärakennus on edustavaa empireä 1850-luvulta. Uusi päärakennus 1700-luvulta, aitta 1600-luvulta, pari riittä, pajan hiilikoppi, puusuojat ja kivinavetta. Ali-Käkölän talo, yhdessä Yli-Käkölän kulttuurimaisemaan liittyvä talonpoikaistalo, jonka empiretyylinen päärakennusvinkkelin on esimerkki vauraasta talonpoikaistrakentamisesta. Pihapiirissä luhti ja riihirakennus kiukaineen.	SU-kohde	690, 961		3227912	6712352
SR 529014	NAANTALI	Lapilan kartano	Kartanomiljö Lapilan saarella. Päärakennus 1763 (C. F. Schröder), muita asuin- ja talousrakennuksia 1700-1900-luvuilta	SU-kohde (MM:2 K)	692 (206)	VMKY -93	3227711	6710494
SR 577001	PAIMIO	Juntolan yksinäistalo	Rakennettu 1860-luvulla.				3263973	6722305
SR 577002	PAIMIO	Juntolan voimalaitos	Voimalaitoksen (1920-21), työväenrakennusten (1928) ja puronvarsilehdon ympäristökokonaisuus.				3264418	6722026
SR 577003	PAIMIO	Aron kylän Rajalahti ja Ylistalo	Ylistalo on 1790-luvulta, komea, mäen rinteessä sijaitseva talonpoikaistalo, jossa on säilynyt kaksi päärakennusta, parvellinen luhti ja isot vilja-aitat. (Epistön Aro)	SU-kohde	670		3264736	6721392
SR 577004	PAIMIO	Askalan voimalaitos	Rakennettu 1930-luvulla. Maisemakokonaisuuteen kuuluvat voimalaitoksen lisäksi pato, riippusilta, laidunniityt sekä voimalan hoitajan asuinrakennus Sukselan kylän puolella.				3263617	6718185
SR 577005	PAIMIO	Rukkioen kylä	Kylä kuuluu Paimionjokilaakson kulttuurimaisemakokonaisuuteen. Vanhan talonpoikaisen ryhmäkylän leiman säilyttänyt kylä, jota kiertää vanha kyläraitti. Uudentalon vanhat rakennukset.	SU-kohde	671	VMKY -93	3264180	6717903
SR 577006	PAIMIO	Askalan ryhmäkylä	Alastalo, Nummen talo ja Keskitalo 1800-luvulta.				3263168	6716047
SR 577007	PAIMIO	Hahkapyölin ja Hellsbergin yksinäistalot	Maisemakokonaisuus, Hahkapyölin päärakennus 1948, luhtirakennus 1700-luvulta. Hellsberg 1937 (A. Fritzen).	SU-kohde	672		3261663	6715884
SR 577008	PAIMIO	Spurilan kartano	Herraskartano alkujaan 1700- ja 1800-luvulta, uusittu täydellisesti 1930-luvulla. Punatiilinen uusgoottinen viljamakasiini vuodelta 1870 ja puistomainen kartanomiljö.	SU-kohde	684		3264225	6713822
SR 577009	PAIMIO	Paimion parantola	Alvar Aallon suunnittelema, 1929-33 rakennettu sairaalarakennus, henkilökunnan asuinrakennukset ja muu rakennuskanta. Funktionalistisen arkkitehtuurin tärkeimpiä monumentteja.	SU-kohde	688	VMKY -93	3265624	6713660
SR 577010	PAIMIO	Paimion asema	Neljännän luokan asemarakennus ulkorakennuksineen (Bruno Granholm) 1800-luvun lopulta, asuinrakennus piharakennuksineen 1920-luvulta. Puisto lehmuskujineen.			VMKY -93	3262963	6713095
SR 577011	PAIMIO	Paimion kirkko	Harmaakivinen, puuholvinen pitkäkirkko, joka on rakennettu 1681-1689 ja korjattu sisäosiltaan uusrenessanssi-tyyliseksi v. 1863. Tapuli, jonka kivinen alaosa lienee 1600-luvulta, laajennusmuuraus _kerblomin ja puinen barokkiosa Blomgrenin 1768 tekemä.	SU-kohde	680	VMKY -93	3263246	6712670
SR 577012	PAIMIO	Kansanopisto	Vanhat rakennukset ympäristöineen, päärakennus 1906 (A. Vikström).				3263095	6712464
SR 577013	PAIMIO	Halkilahden talo	Myöhäisempireä oleva päärakennus ja vilja-aitta. Lähes koko rakennuskanta 1800-luvun puolivälistä lähtien on säilynyt.	SU-kohde	682	VMKY -93	3259651	6710790
SR 577015	PAIMIO	Jungfrusundin tie	Maastoa seuraileva, osittain pengerrytetty soratie, johon liittyy vanhan, Paimiosta tulevan tien risteys keskikolmioineen. Tie seurannee Kemiön johtaneen keskiaikaisen tien alkuperäistä linjaa. Maisemallisesti kaunis sijainti. Hiidenalan talo.	SU-kohde	689		3261933	6708451
SR 577016	PAIMIO	Pyhän Jaakobin kirkko ja tapuli	Varhaiskeskiaikainen kirkonpaikka "seitsemän pitäjän kirkko". Nykyinen pieni, tiilinen pitkäkirkko on vuodelta 1928 ja Lars Sonckin suunnittelema. Puinen tapuli vuodelta 1734.	SU-kohde	681	VMKY -93	3260096	6709253
SR 577017	PAIMIO	Viksbergin eli Hevonpään kartano	Kivinen, rokokootyylinen päärakennus hyvin hoidetussa kartanomaisemassa (C.F. Schröder 1767). Klassistinen, kivinen viljamakasiini 1800-luvun alusta. Kohteeseen liittyy vanha tilustie.	SU-kohde	685	VMKY -93	3259499	6708961
SR 577018	PAIMIO	Paimion Pappila	Päärakennus 1800-luvun alusta, jatkettu 1800-l. lopulla, kivikellari osin 1500-luvulta.			VMKY -93	3262268	6714212
SR 602001	PIIKKIÖ	Pussilan kartano	Alkujaan 1700-luvulla rakennettu ja v. 1902 uusrenessanssityyliseksi muutettu päärakennus, väenrakennus sekä eräät talousrakennukset muodostavat perinteisen herraskartanokokonaisuuden.	SU-kohde	689		3254494	6712581
SR 602002	PIIKKIÖ	Pukkilan kartanomuseon alue	Päärakennus 1760-luvulta. Valtion omistama, 1970 museoksi avattu rokokoo-tyylinen kartano on restauroitu alkuperäiseen tyyliinsä. Sisältää ajoneuvomuseon. Myös ympäristönhoitoon on kiinnitetty erityistä huomiota.	SU:2	441, 686	VMKY -93	3250793	6710921
SR 602003	PIIKKIÖ	Piikkiön pappila	Joukko vanhaa rakennuskantaansa (aitta, pikkutupa, navetta) säilyttänyt pappila, jonka päärakennus on alunperin 1700-luvulta. Pietari Kalm perusti alueelle aikoinaan barokkipuutarhan.	SU-kohde	690	VMKY -93	3253333	6710484

TUNNUS	KUNTA	NIMI	SELITE	VANHA MERK.	VANHA SKNO	SUOJELU-ASTE	XKOORD	YKOORD
SR 602004	PIIKKIÖ	Rungon kylä	Alueella on komea 1700-luvun kestävävarakennus (Onnela) ja Vaivion saman ikäinen talonpoikaistalo. Tienooseen liittyy historiallisia muistoja sekä tunnettu esihistoriallinen kalmisto.	MM:2 K	208	VMKY -93	3251015	6710079
SR 602005	PIIKKIÖ	Piikkiön kirkko	Harmaakivinen, yksiläiväinen pitkäkirkko, joka on rakennettu 1752-55 Samuel Bernerin suunnitelmien mukaan lähinnä keskiaikaisten kivikirkkojemme tyyliksi. Erillinen, alaosaltaan kivinen ja yläosaltaan puinen kellotapuli vuodelta 1810. Restauroitu 1965.	SU-kohde	688	VMKY -93	3253465	6710068
SR 602006	PIIKKIÖ	Piikkiön asema	Neljännän luokan asemarakennus ulkorakennuksineen (Bruno Granholm) 1800-luvun lopulta, laajennus 1920-luvulta. Puisto.				3253451	6709752
SR 602007	PIIKKIÖ	Tuorlan kartanon rakennuskokonaisuus, Uudenmaan rantatie	Rakennuskanta on pääosin 1800-luvun alusta. Useat ulkorakennuksetkin, kuten vilja-aitta ja paja, on rakennettu tyyliuomuksiksi. Päärakennus Erik Bryggmanin muuttama 1929. Kartanon ympärillä vehmas kulttuurimiljööalue. Maatalousalan oppilaitos. Alueeseen liittyy osa historiallista Uudenmaan rantatietä.	SU-kohde (MM:2 K)	692 (206)	VMKY -93	3249197	6709224
SR 602008	PIIKKIÖ	Raadelman kartano, Uudenmaan rantatie	Suurehko herraskartanoalue, päärakennus alkujaan 1790-luvulta, laajennettu 1800-luvun puolivälissä, muutoksia 1880 (Sjöström) ja 1912, nyk. ulkoasu 1937. Empiretyylinen viljamakasiini on huomionarvoinen. Kohteeseen liittyy osa Uudenmaan rantatiestä.	SU-kohde	685	VMKY -93	3249939	6709123
SR 602009	PIIKKIÖ	Lyytikylä	Keskiaikaisen kantatilan puutarhassa kasvaa kaksi poikkeuksellisen suurta ja vanhaa tammea. Talon päärakennus 1797, laajennus 1912.	SU-kohde	680		3251646	6706785
SR 602010	PIIKKIÖ	Alastalo ja Narjus	1800-luvun talonpoikaistalokokonaisuudet Harvaluodon Kokolahden kylässä	SU-kohde	691		3252297	6704377
SR 602011	PIIKKIÖ	Isokartano (Storgård)	Hyvin hoidettu kartanorakennus 1850-luvulta, puistomaiseen miljööseen kuuluu kaksi otsallista vilja-aittaa. Kartanon alueella ns. "Piispain kastehuone", uusgotiikkaa oleva huvimajan tapainen rakennelma Isokartanon maalla. Rakennus on tehty entisten lahonneitten kastehuoneitten raunioille. Kansantarun mukaan paikalla olisivat Kuusiston piispat kastaneet pakanoita.	SU-kohde	684, 681		3250456	6703984
SR 680001	RAISIO	Metsä-Sylytylä	Vanha korpraalin virkatalo v:ita 1772, laajennettu 1830-luvun lopulla. Pihapiirissä luhtiaitta 1800-luvun alusta.			AK	3233302	6719629
SR 680002	RAISIO	Vatselan kyläkokonaisuus	Vähätalon (n. 1800, laaj. 1920-l.), Vatselan Ali-Isotalon (päärak. n. 1800, laaj. 1860-l.) ja Yli-Isotalon (päärak. 1917) muodostama kokonaisuus edustaa vanhaa talonpoikaiskylän rakentamistapaa.				3232199	6719279
SR 680003	RAISIO	Hintsan kartano pihapiireinen	Päärakennus ulkoasultaan empireä v:ita 1837. Pihapiirissä vanha päärakennus, alunperin 1700 luvulta, tiilinen vilja-aitta 1800-luvulta ja otsallinen, hirsinen pikkuaitta.	SU-kohde	671		3235426	6718930
SR 680004	RAISIO	Friisilä ja Kylä-Klemelä	Vanhojen kantatilojen muodostama kokonaisuus. Friisilän päärakennus 1902, navetta 1907. Kylä-Klemelä asuinrakennus 1800-luvulta.			AK	3234054	6718644
SR 680005	RAISIO	Raision asema	Hyvin säilynyt ympäristökokonaisuus. Asemarakennus vuodelta 1925.				3232731	6718032
SR 680006	RAISIO	Raision kirkko	Runko-osaltaan harmaakivinen pitkäkirkko, ilmeisesti 1300-luvun alusta. Länsipäädyssä tornin jäännös ja sen yläpuolella kattoratsastaja. Kolmitaitteinen, puinen sisäkatto. Tornin peruskaaren aukossa kaksi kuvakiveä 1200-luvulta. Restauroitu v. 1969.	SU-kohde	670	VMKY -93, AK	3235173	6717910
SR 680007	RAISIO	Huhkon talo	Talonpoikaistaloksi varsin vaikuttava empiretyylinen päärakennus, nyk. ulkoasu 1837, näkyvällä paikalla moottoritien varrella.	SU-kohde	673	AK	3235983	6716876
SR 680008	RAISIO	Krookila	Kotiseutukeskus. Näkyvällä paikalla, lounaaseen viettävällä rinteellä oleva talonpoikaistalo. Päärakennus lienee 1700-luvulta tai vanhempi, vieressä nuorempi asuinrakennus ja vastapäätä parvellinen luhti. Alueelle on tuotu muualta rakennuksia: tuulimylly, kaksi aittaa, mankelihuone.	SU-kohde	672	AK	3232871	6715969
SR 704001	RUSKO	Merttilän Yli-Keskikylä, Hiidenvainion kulttuurimaisema	Kyläkokonaisuus, kivisilta. Keskiaikaisen piispan Mauno I:n kotitalo, nykyinen rakennuskanta 1800-luvun alkupuolelta (vanha päärakennus) ja tältä vuosisadalta. Perinteistä rakennuskantaa Hiidenvainion ja Haiikan tiloilla.	SU-kohde	674	VMKY -93	3238504	6725515
SR 704002	RUSKO	Suvannon paja ja kivitahat	Poikkeuksellisen hyvin säilynyt kyläseppän paja vuodelta 1862 ja kaksi suorakulmaista erisuuruista kiviatausta (karjatarhoja) 1800-luvun ensimmäiseltä puoliskolta (1843).	SU-kohde	675		3237483	6725389
SR 704003	RUSKO	Hujalan Nikula	Hujalan Nikula. Rakennushistoriallisesti merkittävä kaksikerroksinen asuin- ja luhtiosan käsittävä talonpoikaistalon päärakennus 1700-luvun loppupuolelta. Hujalan Tuuri, 1700-luvun lopulla rakennettu edustava talonpoikaistalon päärakennus.	SU-kohde	671.672		3237111	6723611
SR 704004	RUSKO	Kirkon ympäristö	Kirkon, pappilan, Nissin, Kallen sekä Antin talojen muodostama miljöökokonaisuus. Alueeseen liittyy vanha kivisilta ja jokimaisema. Nunnapolun alku.	MM:2 K	204	VMKY -93	3237465	6722893
SR 853001	TURKU	Ikkalan Klooti	Säilynyt poikkeuksellisen vanhakantainen pienehkön talonpoikaistalon rakennuskanta, joka on pääasiassa 1700-luvulta.	SU-kohde	661	VMKY -93	3249919	6734066
SR 853002	TURKU	Tekkanen Pinomäki	Perinteinen talonpoikaistalo, jossa on lukuisia yksityiskohtia säilynyt parin viimeisen vuosisadan ajalta.	SU-kohde	660		3246069	6726380
SR 853003	TURKU	Kärsämäen Isotalo	Kartanon pihapiirin muodostama miljöökokonaisuus.	SU:2	442		3242173	6717939
SR 853004	TURKU	Suikkilan kartano	Kaksikerroksinen päärakennus 1800-luvun alusta. Eteläpäädyssä vankihuoneet rakennettu myöhemmin, jolloin talo toimi käräjätalona. Piharakennus, mahdollisesti leivintupa ja renkitupa, vuodelta 1780.	SU-kohde	662		3237737	6716221
SR 853005	TURKU	Maarian kirkko	Kolmilaivainen harmaakivinen pitkäkirkko, jonka runko-osa lienee 1480-luvulta. Länsitornissa oleva kellotornirakennelma 1400-luvulta. Runko- ja sakastissa keskiaikaiset holvimaalaukset Pappila, nyk. päärakennus 1786-1791. Miespihan rakennukset muodostavat ehjän kokonaisuuden, joka on pääpiirteissään säilynyt samanlaisena 1700-luvun lopulta. Vanhaa hautausmaata ympäröi 1800-luvun alkupuolen kiviaita, kaksi porttiauukkoa, portaalit C. Bassi 1803. Kaksi 1700-luvun kappelia ja 1870-luvun pitäjämakasiini.	SU-kohde	674	VMKY -93, Kirkkolaki	3241476	6716211
SR 853006	TURKU	Vätiin tilan päärakennus	1800-luvun alusta, vanhimmat rakennusosat 1700-luvulta.	SU-kohde	661		3240113	6714936
SR 853007	TURKU	Koroinen	Entinen piispan palkkatila, jonka alueella Turku alun perin sijaitsi. Tilan rakennuskanta on pääasiassa 1800-luvulta, mutta siihen kuuluu mm. 1600-luvun kellari.	SU-kohde	673		3241138	6715424
SR 853008	TURKU	Halisten rantamaisema ja kylä	Keskiajalta lähtien tunnettu mäki- ja lamiljöö kosken kupeella. Rakennuskanta pääasiassa 1800-luvulta. Halisten koskeen liittyy teollisuushistoriallisia muistoja mm. maamme ensimmäinen verkatehdas toimi kosken partaalla.	SU-kohde	671	VMKY -93, AK	3242382	6715335
SR 853009	TURKU	Perno I:n aita ja kellari	Keskiaikaisen kantatilan alueella kaksi komeaa vilja-aittaa ja ilmeisesti keskiajalta periytyvä kellari ovat muistona kartanosta.	SU-kohde	664	AK (aitat)	3233479	6715070

TUNNUS	KUNTA	NIMI	SELITE	VANHA MERK.	VANHA SKNO	SUOJELU-ASTE	XKOORD	YKOORD
SR 853010	TURKU	YO-kylän länsiosa	Aikakautensa ihanteita ja rakennustaiteellisia tavoitteita hyvin edustava pienimittakaavainen kokonaisuus (J. Söderlund, E. Valovirta 1968-71).				3241032	6715016
SR 853011	TURKU	Kaarinan kirkko ja tapuli (nyk. Pyhän Katariinan kirkko)	Kolmilaivainen harmaakivinen pitkäkirkko 1480-luvulta. Vieressä kivinen kellotapuli vuodelta 1826. Kirkon miljööseen liittyy kirkon ohella pappila, kirkkoaitat ja Nummen kylän kantatalot (pääosin 1800-luvulta) sekä kalmistoalue.	SU-kohde	670	VMKY -93, Kirkkolaki	3241364	6714978
SR 853012	TURKU	Kuralan kylämäki	Alue muodostuu neljän tilan tiiviistä rakennusryhmästä. Mäki on ollut yhtäjaksoisesti asuttuna rautakaudelta alkaen. Alueella kaikkiaan 26 rakennusta, joista pääosa ajoittuu 1800-luvun lopulle.			AK	3243696	6714789
SR 853013	TURKU	Vähä-Pernon pihapiiri	Päärakennus rakennettu v. 1916 (A. Nyström).			AK 7.4.95	3233292	6714700
SR 853014	TURKU	Metsämäen kartano	Umpipihamainen pihapiiri, päärakennus 1756-76, viimeiset korjaukset 1920-luvulta (A. Nyström).				3244407	6718318
SR 853016	TURKU	Artukaisten kartano	Uusklassistinen päärakennus, C. Bassi 1822. Rakennukset muodostavat myöhäiskaroliinisine esikuvineen ja englantilaisine maisemapuutarhoineen ehjän kokonaisuuden.	SU-kohde	660	VMKY -93, AK 24.10.85	3235440	6714172
SR 853018	TURKU	Laten alue	Laivateollisuuden asuntoalue (E. Bryggman 1946-47). Rakennuskanta muodostaa yhtenäisen rakennus- ja kulttuurihistoriallisen kokonaisuuden.			VMKY -93, AK 7.4.95	3233798	6713841
SR 853019	TURKU	Turun keskustan rakennussuojelukohteet	Erillisluettelo			VMKY -93	3238642	6713338
SR 853021	TURKU	Kupittaan puiston alue	Kupittaan lähderakennus (C. Bassi 1824), jalkapallostadion (Erik Bryggman 1952), totalisaattorirakennus (Bryggman 1948), puutarhurin asunto 1800-luvun puolivälistä.	SU-kohde	660		3240965	6713146
SR 853022	TURKU	Pyhän Ristin kappeli	Betonibrutalistinen kappeli- ja krematorioakennus, portaikko- ja muurirakenteet (Pekka Pitkänen 1967).			VMKY -93	3242147	6711233
SR 853023	TURKU	Ylösnousemuskappeli	Funktionalistisen kirkollisen arkkitehtuurin tärkeimpiä edustajia maassamme (Erik Bryggmanin v. 1939-41). Kappelissa Jussi Vikaisen veistämät korkokuvat.	SU-kohde	662	VMKY -93	3242083	6711727
SR 853024	TURKU	Vähä-Heikkilän kasarmi	Tiilikasarmi 1910-luvulta, klassisistiset rakennukset muodostavat tyyliltään yhtenäisen, puistomaisen kokonaisuuden.				3238484	6711164
SR 853025	TURKU	Pikisaaren kylä	Vanha satamapaikka ja luotsien asuma-alue. Vanhimmat asuinrakennukset ovat 1800-luvun alusta. Tullilaitos, rakennus nro 3. Tullilaitoksen rakennuttama, virkaohjesäännön mukainen, klassistinen tullirakennus, rakennettu 1837-40. Hotelli. Pikisaari, rakennus nro 4. Pikisaaren 1800-luvun lopulla lakkautettu hotelli ja anniskeluravintola. Entinen luotsiasema rak. 1905.	SU-kohde	674	VMKY -93, AK 27.4.87	3235999	6711574
SR 853026	TURKU	Huvila Ekman	Funktionalistinen huvila ja rantasauna vuodelta 1933, Erik Bryggman.	SU-kohde	675	RSL 29.9.95	3235241	6711043
SR 853027	TURKU	Ispoisten kartano	Kartanon päärakennus vuodelta 1796. Nykyinen asu vuodelta 1914 hyvin säilynyt. Harmaakivinen aitta 1800-luvun lopulta, puutarha, kivimuuri.	SU-kohde	663	AK	3239703	6709669
SR 853028	TURKU	Villa Solin	Sijaitsee Katariinanlaaksossa Pitkänsalmen rannalla. Erik Bryggmanin suunnittelema v. 1928 valmistunut yksityistalo, jossa on jo havaittavissa alkavan uusasiallisen tyylin piirteitä (loggia-siipi).	SU-kohde	668	RSL 29.9.95, AK	3239823	6708983
SR 853029	TURKU	Friskalan kartano	Friskal I. Ravas, päärakennus (A. Nyström 1905), siipirakennukset ja puisto 1700-luvulta.				3237619	6708400
SR 853030	TURKU	Vastmäen kartano puutarhoineen	Päärakennus 1920-luvun alusta (W. Jung), puutarha P. Olssonin suunnittelema 1920.			AK	3237438	6707444
SR 853031	TURKU	Villa Palmroos	Jyrkkäkattoinen pystyl. kesähuvila (Erik Bryggman 1917-18)			RSL 29.9.95	3234035	6707074
SR 853032	TURKU	Haarlan Länsi- ja Itätalojen muodostama kokonaisuus	Päärakennukset 1800-luvulta, talousrakennukset 1900-luvun alusta.				3236308	6707038
SR 853033	TURKU	Huvila Solinin vierasmaja	Klassistinen pystyl. Parituparakennus (Erik Bryggman 1929)			RSL 29.9.95	3234170	6706988
SR 853034	TURKU	Artukan Itätalo	Talonpoikaiskartano, jonka päärakennuksen kivinen alakerta on vuodelta 1747.	SU-kohde	672		3232346	6706309
SR 853035	TURKU	Nikkilän kylä	Nikkilän ja Länsitalon talonpoikaistalojen miljöökokonaisuus. Asuinrakennukset 1700-luvulta, pihapiireissä useita säilyneitä ulkorakennuksia samalta ajalta.				3233422	6706063
SR 853036	TURKU	Kakserran kirkko	1700-luvun jälkipuoliskolla valmistunut harmaakivinen pitkäkirkko, jossa on puinen tynnyriholvi. Kirkkoon liittyy erillinen C. Bassin suunnittelema puinen tapuli vuodelta 1824 ja Bonsdorff-suvun hautakappeli.	SU-kohde	670	VMKY -93	3236566	6705009
SR 853037	TURKU	Brinkkalan kartano	Kaksikerta. Uusklassismin varhaisin edustaja Suomessa, Gabriel von Bonsdorff 1793. Päärakennus siipirakennuksineen ja englantilaisine maisemapuutarhoineen arvokas kokonaisuus.	SU-kohde	671	VMKY -93, RSL 7.3.91	3237690	6704898
SR 853038	TURKU	Villa Erstan	Klassistinen paviljonkityyppinen kesähuvila. (Erik Bryggman 19289)			RSL 29.9.95	3232329	6703787
SR 853039	TURKU	Villa Staffans	Suurehko rapattu omakotitalo. (Erik Bryggman 1945-46), nyk. seurakuntien leirikeskuksena (Sinappi). Pystyl. rantasauna 1946-47.			RSL 29.9.95	3240384	6703146
SR 853040	TURKU	Myllykylän kantatalot	Ylitalo, Alistalo ja Keskitalo 1800-luvulta.				3236319	6703066
SR 853041	TURKU	Myllykylän Rakuunatorppa (Latomäki)	Rakennus on ollut vuosina 1743-1807 Kakserran Myllykylän rusthollin rakuunoitten asuntona.			RSL 10.3.98	3236718	6702861
SR 853042	TURKU	Höyhtisten kylämiljö	Kakserran vanhin säilynyt kyläyhteisö.	SU:4	484		3232569	6704597
SR 853043	TURKU	Ruissalo	Ruissalon vanha rakennuskanta, erillisluettelo	erillisalue		VMKY -93	3232774	6711615
SR 853044	TURKU	Tiensuun ja Veräjänkorvan kulttuurimaisema.	Tiensuun ja Veräjänkorvan vanhojen talonpoikaistalojen yhdessä lammen ja vehmaan puuston kansa muodostama kokonaisuus.	MM:2 K	202	VMKY -93	3245685	6721634